

ВІДГУК

офіційного опонента, доктора медичних наук
Габрієляна Артура Володимировича
на дисертаційну роботу Тодурова Михайла Борисовича
«Обґрунтування та оцінка ефективності транскатетерного
протезування аортального клапана у пацієнтів зі стенозом
аортального клапана», поданої в разову спеціалізовану раду ДФ
26.613.194
при Національному університеті охорони здоров'я України
імені П.Л. Шупика МОЗ України, створеної наказом
від 26.06.2024 (протокол № 6)
на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань
22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина»
(наукова спеціальність «Хірургія»)

Науковий керівник: **Зеленчук Олег Валерійович**, кандидат медичних наук, доцент

Актуальність теми дисертації

Аортальний стеноз є однією з найпоширеніших клапанних вад серця. Частка операцій протезування аортального клапана становить від 10 до 22 % із усіх втручань на серці із використанням штучного кровообігу. Єдиний ефективний метод лікування аортального стенозу – хірургія.

Летальність при втручанні у пацієнтів старше 70 років сягає близько 15%. Третині пацієнтам відмовляють в оперативному втручанні через високий хірургічний ризик.

Власне тому виникла ідея транскатетерної імплантації аортального клапана (TAVI). Дана процедура стала методом вибору для пацієнтів з високим та надмірним хірургічним ризиком для протезування аортального клапана. На сьогодні метод застосовується і для пацієнтів середнього та низького ризику.

Однак, незважаючи на успіх, залишається низка питань, такі як: зниження витрат та покращення результатів. Слід звернути увагу на зауважити питання довгострокову функціональність клапана, ускладнення, інфекційний ендокардит.

Власне тому дисертаційна робота є актуальною.

Зв'язок теми дисертації з державними чи галузевими науковими програмами.

Дисертація є фрагментом теми кафедри кардіохірургії, рентгенендоваскулярних та екстракорпоральних технологій НУОЗ України імені П. Л. Шупика «Мультидисциплінарний підхід до хірургічного лікування серця та магістральних судин (номер реєстрації 0121U113336; термін: 2021-2025).

Наукова новизна дослідження та одержаних результатів

Розроблено алгоритм вибору оперативного методу лікування у хворих зі стенозом аортального клапана залежно від ступеня доопераційного хірургічного ризику. У роботі проведено аналіз ефективності лікування аортального стенозу залежно від вихідного хірургічного ризику та методу лікування.

Розроблено особливості клінічного перебігу раннього післяопераційного періоду залежно від хірургічного ризику та методу корекції аортального стенозу.

Теоретичне значення результатів дослідження

Робота має значний теоретичний вклад у кардіохірургію: структуровано покази до відкритої або транскатетерної імплантації аортального протезу у пацієнтів зі стенозом аортального клапана, залежно від ступеня доопераційного хірургічного ризику. У дисертації розроблено особливості клінічного перебігу раннього післяопераційного періоду залежно від хірургічного ризику та методу корекції аортального стенозу.

Логічність та зрозумілість дисертації дасть змогу кардіологам запідозрювати патологію та прийняти правильні лікувальні рішення.

Практичне значення отриманих результатів дослідження

Результати дають змогу персоналізувати підходи до лікування, враховуючи індивідуальні особливості кожного пацієнта та його супутні захворювання. Результати дослідження можуть використовуватись під час навчання інтернів та курсантів на кафедрі кардіохірургії, рентгеноваскулярних та екстракорпоральних технологій НУОЗ України імені П.Л. Шупика, а також впроваджено у клінічну практику у лікарнях з кардіохірургічними відділеннями та у кардіохірургічних центрах України.

Ступінь обґрунтованості та вірогідності положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Написана на 199 сторінках друкованого тексту Дисертація складається з анотації, вступу з оглядом літератури, розділу матеріалів та методів, 2 розділів власних досліджень, узагальнення та обговорення результатів дослідження, висновків, практичних рекомендацій, списку використаних джерел та додатків.

Об'єм, зміст, структура, співвідношення окремих частин і оформлення, представлені у дисертації відповідають основним нормативним вимогам, які ставляться до рукописів дисертаційних робіт на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина».

Отримані результати достовірно вирішують сформовані завдання та мають важливе значення.

Обсяг проведених клінічних, лабораторних, інструментальних досліджень, кількість одержаних результатів, застосовані методи статистичної обробки даних є коректними для підтвердження достовірності результатів та обґрунтування наукових положень та висновків.

Висновки походять з результатів проведених досліджень та відповідають завданням.

Повнота викладу матеріалів в опублікованих наукових працях

Опубліковано 6 наукових публікацій: 3 – у спеціалізованих фахових виданнях, рекомендованих ДАК МОН України, 3 статті – у закордонних виданнях, в т.ч. серед яких 4 статті у журналах, що входять до наукометричної бази Scopus. Опубліковані тези в матеріалах конференцій.

Недоліки дисертаційної роботи щодо її змісту та оформлення

Дисертація написана українською мовою, проте з деякими стилістичними та орфографічними помилками. Вони суттєво не впливають на позитивне враження від роботи. Під час глибокого аналізу до дисертанта виникли запитання:

- 1) Яка була різниця у градієнтах після операції TAVI та протезування аортального клапана біологічним протезом в ранньому післяопераційному періоді?
- 2) Чи є значна різниця в якості життя пацієнтів обох груп на етапі реабілітації?

Впровадження наукового дослідження у практику

Кінцеві результати дисертації впроваджено в таких клініках та центрах: ДУ «Інститут серця МОЗ України»; Серцево-судинний центр КНП «Київська міська клінічна лікарня №1»; Центр серця та судин КНП "Львівське територіальне медичне об'єднання "Багатопрофільна клінічна лікарня інтенсивних методів лікування та швидкої медичної допомоги".

Відповідність роботи вимогам, які пред'являються до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

Дисертаційна робота Тодурова Михайла Борисовича повністю відповідає Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування

рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановами Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. №44 та вимогам до оформлення дисертації, затвердженими наказом МОН України від 12.01.2017 №40, які пред'являються до наукового захисту ступеня доктора філософії і може бути представлена до офіційного захисту з присудженням наукового ступеня доктора філософії.

Офіційний опонент:

Завідуючий відділом трансплантації та хірургії серця ДУ "Національний інститут хірургії та трансплантології ім. О.О. Шалімова" НАМН України
доктор медичних наук

А.В. Габріелян